

BAŞYAZI

HAC İBADETI

Mehmet Nuri YILMAZ
Diyanet İşleri Başkanı

Hac ayları olarak bilinen; Şevval, Zilkade ve Zilhicce aylarının mübarek mevsimine, bizleri bir kere daha kavuşturduğu için Cenab-ı Hakk'a hamdediyor, yoğun hac hizmetlerinin kolaylık ve başarılar içinde geçmesini diliyorum. 1979 yılından beri Başkanlığımızın yürüttüğü hac organizasyonunun senelerin verdiği tecrübe ve birikim sonunda çok iyi bir seviyeye geldiğini, hatta bu sayede diğer İslam ülkelerine de örnek ve model oluşturabilecek durumda olduğumuzu ifade edebiliriz.

Mâli ve bedenî bir ibadet olan hac, bu ibadeti yerine getirmeye (sıhhat ve mâlî imkanlarla) gücü yeten müslümanlar üzerine farz kılınmıştır. Yaklaşık olarak dört bin seneye uzanan uzun bir geçmişi olan hac ibadeti, Hz. İbrahim (A.S.) ve oğlu Hz. İsmail (A.S.) peygamberlerin döneminde başlamıştır. Tevhit ve İlâhi vahye uyan insanların yöneldiği kutsal bir merkez olarak Mekke ve Kâbe, her zaman önemini muhafaza etmiştir. Arabistan'da tevhid dininin terk edilerek putperestliğin yaygınlaşmasıyla birlikte, Kâbe de putlarla doldurulmuş; hac menasiki putperestlik gelenekleriyle karıştırılmıştı. Mekke'nin fethedilmesiyle birlikte, Haccın ve Kâbe'nin şerefine yakışmayan şirk [put- pereslik] gelenekleri de ortadan kaldı- rıldı, Tevhid Dininin ruhu yeniden parlamıştır. Nihayet Peygamberimizin Veda Haccı sırasında hac ibadetinin menâsiki bizzat Resül-i Ekrem'in talimat ve uygulamalarıyla birlikte yeniden kılınmıştır. Onbeş asırdan beri bu menâsik aynen devam etmekte; hac ibadeti, bütün dünyayı yakından ilgilendiren evrensel bir olay olma özelliğini bütün canlılığıyla sürdürmektedir. İslam Din'i'nin diğer başka evrensel özelliklerinin ve üstünlüklerinin de belirgin olarak ortaya çıktığı bu muazzam olayın boyutları, şairlerimizin şiir ve ilahilerinde, yazarlarımızın anı ve seyahatnâmelerinde edebî bir üslupla anlatılmıştır. Yani hac; ibadet olmanın yanında müslümanların sosyal ve kültürel hayatları üzerinde de çok olumlu tesirler meydana getirmiştir.

Şüphesiz toplumların ve milletlerin hayatına nazaran kısa sayılan insan hayatında, önemli ruhî ve fikrî değişimler meydana getiren bazı olaylar vardır. Müsbete, doğruya ve iyiye yönelmede önemli dönüm noktası teşkil eden bu olayların başında; Hac ve Umre gibi dinî ziyaret ve seferler gelmektedir.

Ulaşım ve teknoloji imkanlarının hızla arttığı çağımızda yaşlılık ve emeklilik çağını beklemeden böyle kutsal seferlere çıkmalı, hac ibadeti, ihtiyarlık dönemine terk edilmemelidir. İslam'ın evrensel ve cihanşumûl boyutlarının bilfiil, hakka'l yakîn yaşanarak müşahade edildiği hac ibadetine, müminler eda ettikleri menasik ve ibadetleri mana ve ruhuna uygun olarak sembolik bir şekilde Mina'da cemrelere taş atmak suretiyle, Seytan'a ve onun temsilcisi

konumunda olan nefs-i emmareye karşı direnişlerini vurgulayarak, İslâm'a bağılılıklarını bir kez daha ortaya koymaktadırlar. Bu anlamda hacılarımız, "Lebbeyk Ailahümme Lebbeyk" nidalarıyla "Elest Bezmi"nde Cenâb-ı Hakka verdikleri sözü yerine getirmenin manevi hazzını tatmaktadırlar.

Hac ibadeti, İslam Dini'nin her zaman, dünyada, yüce bir gerçek olduğunun fiilen isbatı olduğu gibi, İslam'ın öngördüğü birlik, beraberlik, kardeşlik ve dayanışmanın pekişmesi için de en müsâid ortamdır. Dünyanın hemen her bölgesinden- sadece İslam ülkeleri değil- gelen yüzbinlerce müslüman, mukaddes mekânlarda birlikte olurlar ve birbirleriyle ülfet ve merhamet duygularıyla kaynaşırlar. Üzerlerine musallat olmuş kötümserlik ve gevşeklik illetinden sıyrılırlar.

Asırlardan beri İslam dünyasına önderlik etmiş olan Türk Milletinin, İslam dünyasına tanıtılması ve Müslüman Türk milletinin dinamik teşkilatçı özelliklerinin tanıtımı açısından da Hac ve Umre seferleri tarihi bir vesile teşkil etmektedir. Hacılarımızın ciddi, vakur, temiz ve nezaketli halleri diğer ülke hacılarınca ve Suudi Arabistan halkınca takdirle karşılanmaktadır. Bu sene de hacılarımızın aynı hassasiyetle ve herbiri, mukaddes mekanlarda Türk milletinin birer temsilcisi oldukları şuuruyla hareket edeceklerine olan inancım tamdır.

Hacılarımız İslam'ın kendilerinden istediği güzel ahlak ilkeleriyle hareket ettikleri, haccın sevabını giderici veya azaltıcı yanlış söz ve davranışlardan uzak durdukları takdirde, Peygamberimiz (S.A.S.)'in: "Kim Allah için hacceder, bu esnada kötü işlerden ve Allah'a karşı gelmekten sakınırsa - kul hakları müstesna- annesinin onu doğurduğu günki gibi (günahlarından arınmış olarak hacdan) döner." (et-Tac, 2/106) müjdesine nail olacaklarını hiçbir zaman hatırlarından çıkarmamalıdır.

Bütün hacılarımızın hac ibadetlerinin nezd-i İlâhîde kabul olmasını ve sâlimen Ülkemize dönmelerini Cenâb-ı Hakk'tan niyaz ediyorum.